

Студент 4 курсу
факультету менеджменту та маркетингу ХНЕУ ім. С. Кузнеця

АУТСОРСИНГ ТРАНСПОРТНИХ ФУНКЦІЙ У ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМАХ

Анотація. Розглянуто сутність аутсорсингу транспортних функцій. Проаналізовано особливості витрати на виконання транспортних функцій різних за масштабами логістичних систем. Узагальнено перелік переваг та недоліків аутсорсингу транспортних функцій логістичної системи.

Аннотация. Рассмотрена сущность аутсорсинга транспортных функций. Проанализированы особенности расходов на выполнение транспортных функций в различных по масштабам логистических системах. Обобщен перечень преимуществ и недостатков аутсорсинга транспортных функций логистической системы.

Annotation. The essence of outsourcing of transport functions has been discussed. The features of expenditures on transport functions in different scale logistics systems have been analyzed. The list of advantages and disadvantages of outsourcing transport functions of logistics system has been summarized.

Ключові слова: аутсорсинг, транспорт, витрати, логістичний ланцюг.

З розвитком каналів збуту, нових напрямів діяльності, розширенням виробництва деякі підприємства приходять до необхідності побудови ефективної транспортно-логістичного ланцюга. Одне із завдань при цьому – ефективно організувати виконання транспортних функцій і оптимально використовувати транспортні засоби.

Більшість українських підприємств організують використання різних транспортних засобів або власними силами, або з аутсорсингу, або беруть в оренду.

Аутсорсинг транспорту активно використовується в діяльності підприємствами і фірмами, чия робота тісно пов'язана з проведенням вантажоперевезень на різні відстані. Подібні компанії повинні мати цілий автопарк справної техніки для виконання поставлених завдань. Існує також і інше рішення для організації подібного роду діяльності – звернення в спеціалізовану аутсорсингову компанію.

За останні роки аутсорсинг транспорту почав набирати все більшої популярності. Для транспортних компаній дані послуги дозволяють підвищити ефективність роботи, оптимізувати процес організації вантажоперевезень шляхом залучення стороннього транспорту і фахівців. Для деяких компаній, які не мають потрібною кількістю одиниць транспортної техніки, саме аутсорсинг є єдиним раціональним рішенням для організації комерційної діяльності. В результаті підприємство не тільки звільняється від істотних витрат, пов'язаних із придбанням техніки у власність, а й отримує реальну економію на витратах з обслуговування транспорту.

Дослідження проблеми оптимізації витрат на транспортування логістичних ланцюгах займалися такі вчені, як Є. Крикавський, М. Кристофер, Д. Уотерс та ін. [1 – 3].

Метою статті є обґрунтування переваг та недоліків аутсорсингу транспортних функцій у логістичних системах.

Під аутсорсингом розуміють виконання сторонньою організацією певних завдань, бізнес-функцій або бізнес-процесів, які зазвичай не є частиною основної діяльності компанії, але необхідних для повноцінного функціонування бізнесу.

Невеликі підприємства, яким потрібен у роботі вантажний транспорт, найчастіше використовують аутсорсинг. Таке рішення, як правило, економічно доцільно і передбачає передачу відповідальності компанії-підряднику. А легковий транспорт більшість компаній використовує традиційно, самостійно керуючи транспортною функцією [4].

Придбання автомобільного транспорту у власність компанії збільшує витратну складову, транспорт часто використовується з недостатньою завантаженням, що впливає на економічну ефективність логістичних систем в цілому. Для того, щоб у цьому переконалися, необхідно виконати такі дії:

- визначити цілі формування транспортного парку;
- проаналізувати й оцінити реальні витрати на організацію та експлуатацію транспортного парку;
- визначити альтернативні варіанти використання ресурсів;
- вибрати оптимальну модель транспортування.

Всі витрати на виконання транспортних функцій складаються з трудовитрат. Витрати на утримання автопарку складаються з витрат на: паливо, ремонт, придбання та ремонт автошин, страхування, технічне обслуговування, витрати на паркування та мийку транспортних засобів, витрати пов'язані з оформленням документації.

Під час передачі транспортної функції на аутсорсинг відбувається різке скорочення кількості оброблюваних документів, що дозволяє скоротити витрати на бухгалтерію в десятки разів і оптимізувати її діяльність.

На користь придбання автомобілів і набору в штат водіїв керівники компанії відмовляються від аутсорсингу з таких причин [4]:

- вважають аутсорсинг дорогим;
- відсутність нормальних постачальників послуг аутсорсингу з управління парком;
- влаштовує наявний стан справ;
- політика компанії – все реалізовувати самостійно;
- звичка працювати традиційно.

Більшість компаній багато уваги приділяє вирішенню адміністративних питань, практично не займаючись аналізом використання парку. Під час вибору аутсорсингу, в першу чергу, необхідно визначитися з цілями використання парку – призначення автомобілів, екіпажів і виконувани ними завдання. Крім того, проаналізувати ефективність його використання – ККД, відсоток завантаження (кількість відпрацьованого часу водіями, кількість днів використання автомобілів у загальній кількості годин або днів), вартість фактичної експлуатації (витрати на 1 годину використання автомобіля).

Перший крок на шляху такого дослідження – проведення аудиту коефіцієнта завантаження парку та водійського складу: проаналізувати маршрути, кількість реально відпрацьованих годин водіями, пробіги і час простою автомобілів. На підставі отриманої інформації приймається рішення про оптимізацію окремих ділянок, наприклад:

заміна водіїв на послуги таксі;

відмова від корпоративних автомобілів і заміна їх додатковою грошовою компенсацією співробітникам;

передача парку на повний аутсорсинг.

Переваги та недоліки аутсорсингу транспортних функцій логістичної системи узагальнені у таблиці.

Таблиця

Переваги та недоліки аутсорсингу транспортних функцій логістичної системи

Передумови для аутсорсингу транспортних функцій	Заходи	Переваги	Недоліки
Висока вартість придбання транспортних засобів	Відмова від придбання автомобілів у власність та перехід до фінансового лізингу	Зменшення розміру коштів, які одноразово відволікаються з обігу логістичної системи	Необхідність самостійно організувати ремонт, обслуговування, страхування транспортних засобів
Високі витрати на організацію обслуговування транспортних засобів	Відмова від придбання автомобілів у власність та перехід до операційного лізингу	Економія за рахунок податків, непрямих витрат на організацію обслуговування. Відсутність авансового платежу, спрощення документообігу	Може бути неефективний для компаній з іноземним капіталом
Низький ККД (транспортні засоби простоюють більшу частину часу)	Відмова від власного парку та перехід до послуг компаній – таксі	Істотне скорочення витрат – як прямих, так і непрямих	Опір змінам із боку персоналу компанії
Високі витрати на адміністрування персоналу, складність його найму	Відмова від власного водійського складу, вивід його за штат в аутсорсингову транспортну компанію	Економія непрямих витрат на кадрове адміністрування і розрахунок заробітної плати. Передача ризиків і відповідальності провайдеру. Можливість отримання додаткових послуг	У компанії зберігаються ризики порушення трудового законодавства. Блок адміністрування транспортних засобів залишається у компанії
Низький ККД (водії сидять без діла велику частину часу)	Відмови від водійського складу або скорочення водійського складу	Істотне скорочення витрат – як прямих, так і непрямих	Опір змінам із боку персоналу компанії
Водії та автомобілі закріплені за топ-менеджерами і працюють в режимі "персональний водій"	Відмова від автомобілів у власності з водіями в штаті та оренді транспортних засобів з екіпажем (транспортного аутсорсингу)	Істотне скорочення непрямих витрат. Передача ризиків і відповідальності провайдеру. Спрощення документообігу	Істотних недоліків немає

Альтернативний варіант самостійної організації діяльності підрозділів компанії – передача на аутсорсинг деяких функцій:

1) бухгалтерських послуг, що дозволяє досягти суттєвої економії – оптимізувати роботу з документами і вивільнити час бухгалтерів, або скоротити їх штат;

2) закупівлі автомобілів, що скорочує витрати на придбання за рахунок економії на знижках.

Аутсорсингова компанія агрегує більшу кількість послуг щодо парку, ніж будь-яка інша компанія – придбання автомобілів, їх ремонт та обслуговування, страхування, шиномонтаж, постачання видаткових матеріалів. У ході формування вартості послуг для клієнта вона враховує отримані у постачальників під час купівлі автомобілів знижки, що дозволяють клієнту економією від передачі на аутсорсинг покрити витрати на послуги аутсорсингового партнера.

Таким чином, аутсорсинг – це стратегія управління компанією, яка припускає певну реструктуризацію всього логістичного ланцюгу. Однак поряд із цілим рядом переваг аутсорсинг таїть в собі і певні небезпеки. Тому необхідно ретельно зважити всі за і проти перед тим, як перейти на повний або частковий аутсорсинг транспортних функцій в логістичних системах.

Наук. керівн. Мельникова К. В.

Література: 1. Крикавський Є. В. Логістика. Основи теорії : підручник / Є. В. Крикавський. – 2-ге вид., допов. і переробл. – Львів : Вид-во НУ "Львів, політехніка" ; "Інтелект-Захід", 2006. – 456 с. 2. Кристофер М. Логистика и управление цепочками поставок / М. Кристофер ; пер. с англ. под общ. ред. В. С. Лукинского. – СПб. : Питер, 2005. – 316 с. 3. Уотерс Д. Логистика. Управление цепью поставок / Д. Уотерс ; пер. с англ. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 468 с. 4. Бочко А. Как оптимизировать затраты на транспорт / А. Бочко // Ваш партнер-консультант. – 2012. – № 42. – С. 15–19.